

Pikaajalise hoolduse kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine

Toetuse andmise tingimuste abikõlblikkuse periood

01.01.2023–31.12.2027

Elluviija

Sotsiaalministeerium (hoolekande ja sotsiaalse kaasatuse osakond)

Partnerid

Sotsiaalkindlustusamet

Tervise Arengu Instituut

Eesti Puuetega Inimeste Koda

Rakendusasutus

Sotsiaalministeerium (nutika arengu toetamise osakond)

Rakendusüksus

Riigi Tugiteenuste Keskus

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

SISUKORD

1. REGULEERIMISALA JA SEOSED EESTI PIKAAJALISE ARENGUSTRATEEGIAGA „EESTI 2035 JA VALDKONDLIKE ARENGUKAVADEGA“	3
1.1. <i>Seosed Eesti pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega</i>	3
2. TOETATAVAD TEGEVUSED	4
2.1. <i>Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine</i>	5
2.2. <i>Uuenduslike ja integreeritud teenuste arendamine ja pakkumine ning abi korralduse tõhustamine sotsiaalvaldkonnas</i>	7
2.3. <i>Riigiabi</i>	8
3. NÄITAJAD	8
4. TEGEVUSTE EELARVE	9
5. KULUDE ABIKÕLBLIKKUS	9
6. TOETUSE MAKSMISE TINGIMUSED JA KORD	9
7. ELLUVIIJA JA PARTNERI KOHUSTUSED	10
8. ARUANDLUS	11
9. TAT MUUTMINE	12
10. FINANTSKORREKTSIOONI TEGEMISE ALUSED JA KORD	13
11. VAIETE LAHENDAMINE	13

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi ÜSS) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti pikaajalise arengustrateegiaga „Eesti 2035 ja valdkondlike arengukavadega“

Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetmete nimekirja meetme 21.4.9.1 „Iseseisvat toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning hooldusvõimaluste tagamine“ (edaspidi *meede*) toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda. Tegevustes lähtutakse seirekomisjonis kinnitatud 2021-2027 rakenduskava tegevuste üldistest valikukriteeriumidest ja -metoodikast. Valikukriteeriumid ja metoodikad vastavad ühendmääruse §-le 7.

Toetuse andmise tingimused (edaspidi *TAT*) on seotud ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 poliitikaeesmärgiga nr 4 „Sotsiaalsem Eesti“ ja ELi erieesmärgiga k – parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele, sealhulgas teenustele, millega parandatakse eluaseme ja inimesekeskse hoolduse, sealhulgas tervishoiu kättesaadavust; ajakohastada sotsiaalkaitseüsteeme, sealhulgas parandada juurdepääsu sotsiaalkaitsele, pöörates erilist tähelepanu lastele ja ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele; parandada tervishoiusüsteemide ja pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavust (sealhulgas puuetega inimeste jaoks), tõhusust ja vastupanuvõimet.

TATiga on hõlmatud rakenduskava meetme 21.4.9.1 sekkumine 21.4.9.12 „Kvaliteetsed ja kättesaadavad sotsiaalteenused; hoolduskoormuse leevendamine; sotsiaalvaldkonna tööjõu kvalifikatsiooni tõstmine ja jätkusuutlikkuse tagamine; erinevate valdkondade integratsioon ja uuenduslike lahenduste kasutusele võtmine“.

Käesoleva käskkirja alusel toetatavad tegevused on käsitletavad strateegiliselt oluliste tegevuste kogumina Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 2 punkti 5 ning Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ § 41 lõike 1 punkti 8 tähenduses.

1.1. Seosed Eesti pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkidega

1.1.1. Käskkirjaga reguleeritakse Eesti riigi 2023.–2026. aasta eelarvestrateegia heaolu tulemusvaldkonna Sotsiaalhoolekande programmi meetme „Iseseisvat toimetulekut toetatavate kvaliteetsete hoolekandeteenuste, toetuste ja abi tagamine“ tegevuse „Pikaajalise hoolduse poliitika kujundamine, KOV võimestamine“ elluviimist.

1.1.2. Eesti riigi pikaajalises arengustrateegias „Eesti 2035“¹ on prognoositud, et vanemaealiste osakaal rahvastikus suureneb ja puudega inimeste arv kasvab. Vaja on parandada elukeskkonna ligipääsetavust ja leida uusi lahendusi ning ajakohastada Eestis pikaajalise hoolduse süsteemi, mis ei arvesta praegu piisavalt rahvastikumuutustega ega paku abivajajatele küllaldast tuge. Hooldusvajadusega inimeste lähedaste hoolduskoormus on Eestis ligikaudu 47 000 inimesel ning siin esineb sooline erinevus: kõigist lähedaste hooldajatest on naiste osakaal 60%, hooldamise tõttu tööturul mitteaktiivsete seas on lausa 80% naised. Pikaajalise hoolduse puhul on probleemiks ka inimeste märkimisväärselt suur omaosalusmäär. Hooldatav või tema pereliige tasus hooldekodus pakutava üldhooldusteenuse eest

¹ Eesti riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“, <https://www.valitsus.ee/strateegia-eesti-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia/arenguvajadused>

2021. aastal 80% teenuse kogumaksumusest. Eesti keskmine netovanaduspension on 42% keskmisest netopalgast. Vanaduspensionide teoreetiline netoasendusmäär oli 2020. aastal Euroopa Liidus üks madalamaid, jäädes alla 40%. Vanemate kui 65aastaste inimeste suhtelise vaesuse määr (2021. aastal 40,6%) on Eestis ELi riikidest suuruselt teisel kohal.

1.1.3. Toetatavad meetme tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalsete põhimõtetega. Tegevused panustavad strateegia „Eesti 2035“ alasihti „Hooliv ühiskond“ saavutamisse, toetades ligipääsetavust, aga ka soolise võrdõiguslikkuse edendamist, parandades hoolduskoormusega inimeste olukorda ning erivajadusega ja vanemaealistele inimestele võrdsete võimaluste loomist iseseisvaks toimetulekuks. Lisaks panustatakse Eesti 2035 alasihti „Eesti on inimesekeskne riik“. Tegevustega panustatakse „Eesti 2035“ näitajatesse „Ligipääsetavuse mõõdik“, „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“ ja „Rahulolu KOV-i teenustega“.

1.1.4. Heaolu arengukava kohaselt suureneb rahvastiku vananemisega kaasneva hoolduskoormuse ja kõrvalabi vajaduse kasvu arvesse võttes nõudlus toetavate teenuste ja kvaliteetsete hooldusvõimaluste järele. Seetõttu on arengukava üks eesmärk arendada sotsiaalteenuste pakkumist ja korraldust ning parandada teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti. Seeläbi vähendatakse lähedastest hooldajate hoolduskoormust ja suurendatakse nende tööturul osalemise võimalusi. Eakate ning puudega ja psüühilise erivajadusega inimeste heaolu ja õiguste tagamiseks on võetud suund iseseisvat toimetulekut ja kogukonnas elamist toetavate teenuste eelisarendamisele ja hoolekandesüsteemi deinstitutionaliseerimisele.

2. Toetatavad tegevused

Pikaajaline hooldus tähendab hoolduse tagamist inimesele, kes vajab igapäevaelu korraldamisel abi pikema aja jooksul, kuna tema füüsilised või vaimsed võimed või töövõime on vähenenud. Pikaajaline hooldus sisaldab tervishoiuteenuseid, hooldust ja isiku igapäevast toimetulekut toetavaid teenuseid, mida pakutakse eesmärgiga leevendada ja vähendada valu, juhtida terviseseisundi kulgu, pidurdada ja vältida selle halvenemist, hooldada isikut ning abistada teda iseseisva toimetuleku võimaldamiseks igapäevaelu toimingutes.

TAT üldine eesmärk on toetada terviklikuma pikaajalise hoolduse süsteemi loomist ning seeläbi tagada inimeste võimalikult iseseisev ja inimväärne toimetulek.

TAT keskendub eeskätt hoolekandevaldkonna vastutusalas olevate tegevuste arendamisele ning tervishoiu- ja hoolekandevaldkonna senisest tõhusamale integreerimisele, koostööle ja koostöömisele.

TAT eesmärk saavutatakse alljärgnevate toetatavate tegevuste elluviimise tulemusel, mille mõju ja ulatus on üleriigiline.

Meetmest toetatakse tegevusi, mis ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses. TAT tegevused ei tohiks suurendada negatiivseid keskkonnamõjusid, koolituste korraldamisel ja teadlikkuse suurendamisel tuleb taaskasutada maksimaalselt materjale ja vahendeid ning planeerida üritusi läbimõeldult, et nendel osalemine oleks vähima ökoloogilise jalajäljega. Tegevusteks vajalike teenuste ja toodete hankimisel on soovitatav kasutada keskkonnahoidlike riigihangete põhimõtteid.

Tegevusi on täiendavalt ja detailsemalt kirjeldatud TAT lisas 1 „Tegevuste detailne kirjeldus perioodil 01.01.2023–31.12.2024“.

2.1. Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine

2.1.1. Tegevuse eesmärk

Kohalike omavalitsuste (edaspidi KOV), teenuseosutajate, teenuseid vahetult osutavate ja korraldavate spetsialistide võimekus osutada tulemuslikumat hoolekandelist abi on paranenud. Teenused on kättesaadavamad ja kvaliteetsemad. Abi vajavate inimeste ja nende lähedaste teadlikkus abi saamise võimalustest ja õigusest abi küsida on paranenud. Pikaajalise hoolduse korraldamisega seotud sihtrühmad on valdkonnas toimuvatest muudatustest teadlikud ning nad oskavad inimesi asjakohaselt nõustada.

2.1.2. Tegevuse sisu

Tegevused on suunatud pikaajalise hoolduse korralduse ja hoolekandeteenuste kvaliteedi parandamisele, sh kvaliteedi juhtimise ja järelevalve korralduse arendamisele ning teenuse osutamise meetodikate, tööriistade jms kasutusele võtmisele. Parandatakse eri tasandite (riik, KOV) ja partnerite (KOV, teenuseosutajad, spetsialistid) võimekust ja koostööd. Planeeritakse tegevusi, mis lihtsustavad inimese jaoks abi andmise korraldust ning aitavad vähendada regionaalset ebavõrdsust abi ja teenuste kättesaadavuses ja ebaühtlust teenuste kvaliteedis. Tegevused aitavad kaasa erivajadusega inimeste ja vanemaealiste sotsiaalsele kaasatusele, ühiskonnaelus osalemisele ja autonoomsusele ning oma õigustest ja abisaamise võimalustest teadlikkuse kasvule. Sellel eesmärgil tõhustatakse riigi, KOV ja huvikaitseorganisatsioonide koostööd ja huvikaitseorganisatsioonide võimekust, juurutatakse vabatahtlikku tegevust hoolekandevaldkonnas jms.

Toetatakse tegevusi (sh koolitus), mis aitavad parandada sotsiaalala töötajate ja pikaajalise hoolduse pakkumisega seotud spetsialistide teadmisi ja oskusi (sh olemasolevate oskuste ajakohastamine) ning toetavad pikaajalise hoolduse ja laiemalt sotsiaalvaldkonnas töötavate spetsialistide püsimist sektoris.

Toetatakse tegevusi, mis aitavad ennetada hooldusvajaduse teket või süvenemist (sh varane märkamine, õigeaegne abi osutamine jms). Kuulmislangusega inimestele tagatakse abivajadusest tingitud takistuste vähendamiseks või kõrvaldamiseks igapäevaseks suhtlemiseks vajaliku viipekeele kaugtõlketeenuse ja kirjutustõlketeenuse korraldamine. Samuti viiakse ellu hoolduskoormusega inimesi toetavaid tegevusi (sh teadlikkuse suurendamine).

Eesti Puuetega Inimeste Koda arendab välja omastehooldajate veebilahenduse, millest kujuneb virtuaalne nõu kompetentsikeskus, kus jagatakse asjakohast infot ning antakse tuge hoolduskoormusega inimestele.

Üle Eesti täisealistele inimestele ühetaolisemate ja kvaliteetsemate sotsiaalhoolekande abimeetmete pakkumise tagamiseks toetatakse Sotsiaalkindlustusameti tegevusi, mis aitavad hoolekandevaldkonnas ellu viia riiklikku sotsiaalkaitsepoliitikat, sealhulgas rakendada KOV-i või piirkondlikul tasandil riiklikke strateegiaid, pilootprojekte ja koordineerida valdkonnaülest sotsiaalkaitsealast koostööd. Toetatavad tegevused keskenduvad KOV-ide võimekuse suurendamisele, regionaalse ebavõrdsuse vähendamisele, sotsiaalteenuste sisulisele arengule ja kvaliteedi parandamisele. 2023. aastal alustab Sotsiaalministeerium Sotsiaalkindlustusameti tegevuste ülevaatamisega ning selle tulemusena võivad muutuda ka TAT tegevused ja rahastus.

Korraldatakse teavitustegevusi abi vajavate inimeste ja nende lähedaste informeerimiseks ning teavitatakse nii sihtrühmi kui ka sotsiaalkaitse ja pikaajalise hoolduse korraldajaid sotsiaalvaldkonnas

toimuvatest muudatustest, mis võimaldab inimestel jõuda õige abini. Pööratakse tähelepanu ka sellele, et info jõuaks erivajadusega abivajajateni – kasutatakse lihtsat keelt ning mõeldaks läbi info edastamise kanalid ja viisid nende vajadustest lähtuvalt. Üks teavituse eesmärke on suunata KOV-e nägema ennetustegevuste vajalikkust ja kasu ning laiemalt ühiskonda abivajajatega arvestama. Teavitustegevuste tulemuslikkuse tagamiseks kombineeritakse teavitusviise (tele- ja raadiosaated, meediakampaaniad, sisuturundus, otsekommunikatsioon sihtrühmadega). Teavitustegevuste paremaks sihitamiseks ja elluviimiseks kasutatakse vajaduse korral selle ala tunnustatud eksperte ja sihtrühmade esindajaid.

2.1.3. Tegevuse tulemus

Tegevuste tulemusena paranevad sotsiaalala spetsialistide oskused teenuste korraldamisel, arendamisel ja pakkumisel, mis tagab pakutavate teenuste parema kvaliteedi. Valdkonnas töötavate spetsialistide oskused, tövõtted ja -viisid toetavad kvaliteetse abi pakkumist. Sotsiaalteenuste osutamine on inimesekessem ning senisest enam orienteeritud kvaliteedipõhimõtete järgimisele ja tulemuslikuma abi tagamisele.

Paranenud on avaliku, era- ja kolmanda sektori koostöö, samuti KOV-ide sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevus abi korraldamisel ning teenusepakkujate ja teenust vahetult pakkuvate spetsialistide oskused ja abi teenuste pakkumisel. Vähenenud on piirkondlikud erinevused teenuste kättesaadavuses ja kvaliteedis. Sekkumiste tulemusena paraneb inimeste juurdepääs neile vajalikele toetustele ja kvaliteetsetele hoolekandeteenustele ning seeläbi paraneb abivajadusega inimeste toimetulek.

Abi vajavad inimesed ja nende lähedased omavad ajakohast infot abi saamise võimalustest ning nad teavad kust vajalikku infot otsida, mis parandab nende toimetulekut. Sotsiaalteenuste korraldamisega seotud osapooled on abi korraldamisega seotud muudatustest teadlikud ning nad oskavad inimesi õigesti nõustada.

2.1.4. Tegevuse sihtrühm

Sotsiaalala töötajad, sh teenust vahetult osutavad isikud, kes töötavad KOV-is, era- või kolmandas sektoris

Teenusepakkujad (sh KOV, era- ja kolmas sektor)

Abivajadusega inimesed (sh erivajadusega, toimetulekuraskustes ja hoolduskoormusega inimesed)

Erialaorganisatsioonid

Laiem avalikkus

KOV-id

Vanemaealised

Tervishoiuteenuse osutajad

2.1.5. Tegevuse abikõlblikkuse periood

01.01.2023–31.12.2027

2.1.6 Tegevuse elluviija ja partner

Tegevuse elluviija on Sotsiaalministeeriumi hoolekande ja sotsiaalse kaasatuse osakond ning partnerid on Eesti Puuetega Inimeste Koda ja Sotsiaalkindlustusamet.

2.2. Uuenduslike ja integreeritud teenuste arendamine ja pakkumine ning abi korralduse tõhustamine sotsiaalvaldkonnas

2.2.1. Tegevuse eesmärk

Sotsiaalhoolekandeline abi korraldamine valdkondadevahelise ja piirkondliku koostöö, parema andmevahetuse ja uuenduslike lahenduste kasutuselevõtu kaudu on muutunud senisest inimesekesksemaks.

2.2.2. Tegevuse sisu

Toetatakse tegevusi, millega tõhustatakse eri valdkondade (nt hoolekanne ja tervishoid) senisest tulemuslikumat koostööd ning eri tasandite, piirkondliku ja valdkondade andmevahetust (sh valdkonnas töötavate spetsialistide oskuste parandamine, koolitused, sekkumismetoodikate kasutuselevõtt jms). Selle eesmärgi saavutamiseks toetatakse koordinaatsiooni mudeli kasutuselevõttu Eesti eri piirkondades ning testitakse tervishoiuvaldkonnaga integreeritud uuenduslike teenuseid (nt sõltuvus- ja psüühikahäirega inimestele). Teaduspõhiste sekkumiste ja tööriistade abil katsetatakse ja viiakse ellu uudseid lähenemisviise, sealhulgas töötatakse välja eestkostesüsteemile alternatiivne toetatud otsuse süsteem. Toetatakse tegevusi, millega uuritakse ja analüüsitakse sihtrühmade vajadusi, mis on aluseks sihtrühmadele suunatud meetmete/tegevuste planeerimisel. Parandatakse andmevahetust eri valdkondade vahel (olemasolevate andmebaaside parem seostamine jms).

2.2.3. Tegevuse tulemus

Integratsioon ja uuenduslikud lahendused tagavad tõhusama abi korralduse. Pakutav abi vastab inimeste tegelikule vajadusele (inimesekesksem teenus) ja aitab lahendada veel katmata sihtrühmade vajadusi (nt inimesed, kellel on sõltuvus psühhoaktiivsetest ainetest). Andmehaldus on loogiline ja sujuv ning toetab poliitikakujundamist, ennetustööd, inimeste vajadustele vastavate meetmete kujundamist ja seiret. Spetsialistide ja abivajajate jaoks on poliitikakujundus selgemini sihitatud. Abi korraldus pikaajalises hoolduses ja sotsiaalvaldkonnas on tõhusam, inimeste iseseisvus on suurenenud ja ühiskonnaelus osalemise võimalused on paranenud.

2.2.4. Tegevuse sihtrühm

Sotsiaal-, haridus-, tööhõive- ja tervishoiuvaldkonna töötajad
KOV-id
Sotsiaalkindlustusamet
Era- ja kolmanda sektori organisatsioonid
Teadusasutused

2.2.5. Tegevuse abikõlblikkuse periood

01.01.2023–31.12.2027

2.2.6. Tegevuse elluviija ja partner

Tegevuse elluviija on Sotsiaalministeeriumi hoolekande ja sotsiaalse kaasatuse osakond ja partner Tervise Arengu Instituut.

2.3. Riigiabi

Käesoleva TAT raames antav toetus ei ole riigiabi.

3. Näitajad

	Näitaja nimetus (mõõtühik)	Algtase	Vahe-sihttase (2024)	Sihttase (2027)	Selgitav teave
Meetmete nimekirja väljundnäitaja	Hoolekandeteenuste saajate arv (mõõtühik arv)	0	200	400	Tegevuste 2.1 ja 2.2 näitaja. Elluviija kogub seireandmeid sihtrühma liikmete kohta SIS ² vahendusel. Andmeid kogutakse vahe- ja lõpparuandesse.
Meetmete nimekirja tulemusnäitaja	Osalejate osakaal, kelle toimetulek paranes või säilis (mõõtühik %)	70%		70%	Tegevuste 2.1 ja 2.2 näitaja. Allikaks on Sotsiaalministeeriumi koostatud küsimustik, mida teenusesaajad täidavad.
Meetmete nimekirja tulemusnäitaja	Osalejate osakaal, kelle hoolduskoormusega seotud olukord paranes (mõõtühik %)	70%		70%	Tegevuste 2.1 ja 2.2 näitaja. Allikaks on Sotsiaalministeeriumi koostatud küsimustik, mida teenusesaajad täidavad.
2.1. Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine					
TAT-spetsiifiline näitaja	Hoolekandeteenuste saajate arv (mõõtühik arv)	0	200	200	TAT tegevuskava alategevuse 2.1.3 teenusesaajad
TAT-spetsiifiline näitaja	Koolitatud spetsialistide arv (mõõtühik arv)	0	200	800	TAT tegevuskava alategevuse 2.1.1 koolitused
2.2. Uuenduslike ja integreeritud teenuste arendamine ja pakkumine ning abi korralduse tõhustamine sotsiaalvaldkonnas					
TAT-spetsiifiline näitaja	Hoolekandeteenuste saajate arv (mõõtühik arv)	0	0	200	TAT tegevuskava alategevus 2.2.4 (160 inimest), alategevus 2.2.2 (100 inimest) ja alategevus 2.2.3 (100 inimest)

² Sündmuste infosüsteem

TAT-spetsiifiline näitaja	Koolitatud spetsialistide arv (möötühik arv)	0	405	690	TAT tegevuskava alategevuse 2.2.4 koolitused

4. Tegevuste eelarve

		Summa	Osakaal
1	ESF+	16 870 000	70%
2	Riiklik kaasfinantseering	7 230 000	30%
3	Eelarve kokku	24 100 000	100%

5. Kulude abikõlblikkus

5.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17 ja 21.

5.2. TAT kaudseid kulusid hüvitatakse ainult ühtse määra alusel, mis on 15% TAT otsestest personalikuludest. Kaudseteks kuludeks loetakse ühendmääruse § 21 lõikes 3 nimetatud kulud.

5.3. Abikõlblikud otsesed kulud on tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, sh Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ § 2 lõikes 3 sätestatud teavitusürituse kulud.

5.4. Lisaks ühendmääruse §-s 17 nimetatud kuludele on TAT raames abikõlbmatud järgmised kulud:

5.4.1 hoonestatud ja hoonestamata maa, kinnisvara ja mootorsõiduki ost;

5.4.2 väliskoolituse ja -lähete kulud väljaspool Euroopa Liidu liikmesriike;

5.4.3 päevaraha ja mootorsõiduki kasutamise kulu osas, mis ületab vastavates õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvat piirmäära.

6. Toetuse maksmise tingimused ja kord

6.1. Toetust makstakse vastavalt ühendmääruse §-des 26–28 sätestatule, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud.

6.2. Enne esimese makse saamist peab elluviija esitama RÜ-le:

6.2.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas TAT kulusid ja tasumist eristatakse raamatupidamises muudest TAT rakendaja kuludest, välja arvatud lihtsustatud kulude kasutamise korral;

6.2.2 viite riigihangete tegemise korrale asutuses;

6.2.3 edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.

6.3. Punktis 6.2 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on varasema TAT rakendamisel nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne uue TAT rakendamist muudetud. Elluviija esitab RÜ-le sellekohase kirjaliku kinnituse.

6.4. Makse saamise aluseks olevaid dokumente ja tõendeid esitab elluviija RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu kõige harvem üks kord kvartalis ja kõige sagedamini üks kord kuus.

6.5. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates. RÜ maksab toetuse elluviijale välja, kui on tuvastanud hüvitamisele esitatud kulude abikõlblikkuse.

6.6. RÜ ja korraldusasutuse õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.

6.7. Lõppmakse saamiseks esitatavad dokumendid esitatakse koos TAT lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast tingimuste ja kohustuste täitmist ning RÜ kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

7. Elluviija ja partneri kohustused

7.1. Elluviija ja TAT partner peab täitma lisaks TAT-s sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi, sh avalikkuse teavitamisel järgima Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021– 2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõudeid.

7.2. Ühtlasi on elluviija kohustatud:

7.2.1 esitama RA-le TAT järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa kinnitamiseks jooksva aasta 1. novembriks;

7.2.2 esitama punktis 7.2.1 nimetatud dokumendid peale nende kinnitamist viie tööpäeva jooksul RÜ-le;

7.2.3 esitama RA nõudmisel TAT eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite kaupa;

7.2.4 rakendama TAT-d vastavalt kinnitatud eelarvele;

7.2.5 esitama RA-le TAT eelarve täitmise aruande iga kuu 10. kuupäevaks eelmise kuu kohta RA poolt väljatöötatud vormil;

7.2.6 esitama RÜ-le järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi 10. detsembriks või kümne tööpäeva jooksul peale eelarve kinnitamist; esimese eelarveaasta väljamaksete prognoos tuleb esitada 15 tööpäeva jooksul TAT kinnitamisest;

7.2.7 esitama korrigeeritud prognoosi järelejäänud eelarveaasta kohta, kui punktis 6 nimetatud maksetaotlus erineb rohkem kui $\frac{1}{4}$ võrra punktis 7.1.6 esitatud prognoosist;

7.2.8. esitama partneri riigihankega seotud alusdokumentide eelnõu kümme tööpäeva enne riigihankega alustamist ja hankelepingu muudatuste eelnõud viis tööpäeva enne sõlmimist RÜle eelnõustamiseks;

7.2.9 korraldama teavitusürituse vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ § 2 lõikes 3 sätestatule.

7.3. Lisaks on TAT partner on kohustatud:

7.3.1. esitama elluviija nõudmisel punktis 6.2 nimetatud partneri organisatsiooni dokumendid;

7.3.2 esitama elluviija nõudmisel partneri järgmis(t)e eelarveaasta(te) tegevuste detailse kirjelduse ja sellele vastava eelarve kulukohtade kaupa jooksva aasta 1. oktoobriks;

7.3.3 esitama elluviija antud tähtajaks järgneva eelarveaasta TAT kulude planeerimiseks prognoosi ja jooksva eelarveaasta prognoosi parandused ja/või muudatusettepanekud lähtuvalt toetuse saaja või partneri vajadusest;

7.3.4 esitama elluviijale maksetaotluse tasutud kuludokumentide alusel hiljemalt iga kuu 10. kuupäevaks või vastavalt elluviija nõudele viis tööpäeva enne TAT prognoosis märgitud toetuse saaja maksetaotluse esitamise tähtaega RÜ-le;

7.3.5 esitama elluviijale esimeses maksetaotluses esitatud kuludega ning edaspidi RÜ poolt saadetud valimiridade põhjal kaasnevad lisadokumendid (sh hankedokumendid, memod, osalejate nimekirjad, päevakavad) ja andma vajaduse korral täiendavaid selgitusi;

7.3.6 kooskõlastama elluvijaga TAT eelarvest rahastatavate riigihangete sisuliste tegevuste vastavuse TAT eesmärkidega enne riigihanke korraldamist;

7.3.7 esitama elluvijale info riigihankega seotud dokumentide kohta järgmiselt, et elluvija saaks selle omakorda esitada RÜ-le eelnõustamiseks:

7.3.7.1 teavitama kümme tööpäeva enne riigihanke alustamist riigihanke alusdokumentide koostamisest riigihangete registris ning võimaldama juurdepääsuõigused vaatlejana;

7.3.7.2 teavitama riigihanke alusdokumentide muudatustest viie tööpäeva jooksul nende esitamisest riigihangete registrile;

7.3.7.3 edastama riigihankelepingu muudatused viis tööpäeva enne muudatuskokkuleppe sõlmimist;

7.3.8 esitama elluvijale elektrooniliselt TAT vahearuaande iga aasta 5. jaanuariks ja 5. juuliks ning lõpparuande elluvijale antud tähtajaks;

7.3.9 maksma elluvijale tagasi toetuse summas, mis on märgitud RÜ tehtud finantskorrektsiooni otsuses partneri kulude kohta, elluvijale antud tähtajaks.

8. Aruandlus

8.1. Elluvija esitab RÜ-le TAT tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuaande koos lisadega e-toetuse keskkonna kaudu üldjuhul iga aasta 20. jaanuariks ja 20. juuliks vastavalt 31. detsembrile ja 30. mai seisuga. Kui TAT tegevuste alguse ja esimese vahearuaande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuaanne järgmiseks tähtpäevaks.

8.2. Elluvija esitab RÜ-le TAT tegevustes osalejate aruaande kvartalil lõpu seisuga kvartalile järgneva teise nädala lõpuks. 30. juuni seisuga tegevustes osalejate aruaande võib edastada nelja nädala jooksul.

8.3. Elluvija esitab RÜ-le TAT tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu 45 päeva jooksul alates TAT abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast, kuid mitte hiljem kui 17. jaanuariks 2030. Lõpparuandes tuleb esitada teave tegevuste panusest punktis 1.1.2 nimetatud „Eesti 2035“ näitajatesse, millega mõeldakse horisontaalsete põhimõtete edenemist.

8.4. Kui keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab aruaande tähtaegset esitamist, loetakse aruaande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.

8.5. Kui vahearuaande ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse vaid lõpparuanne.

8.6. RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande (edaspidi koos aruaanne) laekumisest, kas TAT aruaanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.

8.7. Kui vahearuaandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ TAT vahearuaande.

8.8. Vahearuaandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluvijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab TAT vahearuaande viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

8.9. Kui lõpparuandes puudusi ei esine, teavitab RÜ viie tööpäeva jooksul RA-d nõuetekohase lõpparuande esitamisest. RA-l on õigus esitada viie tööpäeva jooksul omapoolsed seisukohad RÜ-le. Kui RA hinnangul lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ lõpparuande.

8.10. Lõpparuandes puuduste esinemise korral annab RÜ elluvijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks.

8.11. TAT aruaandes kajastatakse info vastavalt e-toetuse keskkonna aruaande andmeväljades nõutule.

9. TAT muutmine

9.1. Kui ilmneb vajadus TAT tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või TAT abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluvijja RA-le põhjendatud taotluse (edaspidi *TAT muutmise taotlus*).

9.2. RA vaatab TAT muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu TAT muutmise taotluse kohta peale punktis 9.4 nimetatud RÜ poolt edastatud ettepanekut ja punktis 9.8 nimetatud kooskõlastamist.

9.3. Puuduste esinemise korral annab RA elluvijjale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TAT muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

9.4. RA edastab TAT muutmise taotluse peale läbivaatamist arvamuse avaldamiseks RÜ-le. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

9.5. RÜ võib elluvijjale või RA-le teha ettepanekuid TAT eelarve muutmiseks, kui TAT aruandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT eduka elluviimise tagamiseks.

9.6. TAT muutmist ei saa taotleda sagedamini kui üks kord kuue kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui on olemas RÜ nõusolek.

9.7. RA võib TAT-d muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või elluvijjal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. Kui TAT rakendamisel on kalendriaasta lõpu seisuga tekkinud eelarveliste vahendite jääk, on RA-l õigus vähendada TAT kogueelarvet kalendriaasta kasutamata jäänud eelarve summa ulatuses.

9.8. TAT muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

9.9. TAT muutmiseks punkti 9.1 tähenduses ei loeta:

9.9.1 punktis 7.2.1 nimetatud järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa esitamist ja muutmist;

9.9.2 eelarves näidatud toetuse muutumist aastati, tingimusel et TAT kogutoetuse summa ei muutu.

9.10. RA vaatab punkti 9.9 kohase muudatustaotluse läbi 20 tööpäeva jooksul ning puuduste mitteesinemise korral esitab punkti 9.8 kohaselt kooskõlastamisele. Peale kooskõlastamist esitab RA eelarve ministrile kinnitamiseks.

9.11. Punkti 9.9 kohases muudatustaotluses puuduste esinemise korral annab RA elluvijjale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Eelarve menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

9.12. Eelnevalt RA-ga kirjalikult kooskõlastades ei eelda TAT muutmist konkreetse(te) aasta(te) eelarve muutmise tingimusel, et TAT kogutoetuse summa ei muutu, kui kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 15%.

9.13. Peale punktis 9.12 nimetatud muudatuste kooskõlastust esitab elluvijja viie tööpäeva jooksul muudetud eelarve koos RA kooskõlastusega RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu.

10. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsioone teeb RÜ vastavalt ühendmääruse §-dele 34–37.

11. Vaiete lahendamine

RA otsuse või toimingu vaide või vaidlustuse menetleja on RA. RÜ otsuse või toimingu vaide või vaidlustuse menetleja on RÜ. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ühendmääruse §-des 31 ja 32 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile. Vaidlused riigiasutuste, sh valitsusasutuste vahel lahendatakse Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud korras.

Lisad:

Lisa 1. Tegevuste detailne kirjeldus perioodil 01.01.2023–31.12.2024

Lisa 2. TAT eelarve kulukohtade kaupa